

ήρθα

ήρθα κ. **ήλθα**, ρ. [αόρ. του ρ. έρχομαι]: ήρθα· (στη νεοαργκό) νιώθω πολύ καλά: «τώρα που ήρθα με τα σφηνάκια που κατέβασα, μπορούμε να κουβεντιάσουμε»· βλ. και λ. έλα και έρχομαι. (Ακολουθούν 184 φρ.)·

- άλλες νυφάδες ήρθανε κι άλλα κουλούρια πλάσανε, βλ. λ. [νύφη](#)·

- αλλιώς τα περιμέναμε κι αλλιώς μας ήρθανε, βλ. λ. [αλλιώς](#)·

- αν είναι να 'ρθει, θενά 'ρθει, (αλλιώς θα προσπεράσει), **α.** έκφραση αδιαφορίας για κάτι που επιθυμούμε να γίνει ή να μας συμβεί. **β.** έκφραση με την οποία συστήνουμε σε κάποιον που αναμένει να του συμβεί κάτι καλό, κάτι ευχάριστο να μην αγωνιά. Από αναφορά σε ποίημα του Κ. Ουράνη·

- ας του 'ρθει! βλ. φρ. να του 'ρθει(;)·

- αύριο να έρθεις με τον κηδεμόνα σου, βλ. λ. [κηδεμόνας](#)·

- Γιάννης πήγε Γιάννης ήρθε ή Γιάννης πήγε Γιαννάκης ήρθε, βλ. λ. [Γιάννης](#)·

- δε μας εφτάναν τα μουνιά, μας ήρθαν κι απ' την Πέργαμο, βλ. λ. μουνί·

- δεν ήρθε για καλό, βλ. λ. [καλός](#)·

- δεν ήρθε δα η συντέλεια του κόσμου ή δεν ήρθε κι η συντέλεια του κόσμου, βλ. λ. [συντέλεια](#)·

- δεν ήρθε δα το τέλος του κόσμου ή δεν ήρθε και το τέλος του κόσμου, βλ. λ. τέλος·

- δεν ήρθε η ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#)·

- δεν κατάλαβε από πού του ήρθε, δέχτηκε ξαφνικό χτύπημα, χωρίς να ξέρει από πού και ποιος τον χτύπησε ή υπέστη ξαφνικό κακό, χωρίς να μπορεί να το δικαιολογήσει: «εκεί που καθόταν κι έπινε ήρεμα το καφεδάκι του στην αυλή, δέχτηκε μια πέτρα στο κεφάλι και δεν κατάλαβε από πού του ήρθε || ενώ όλα πήγαιναν μια χαρά, ξαφνικά τα πάντα στράβωσαν και δεν κατάλαβε από πού του ήρθε»·

- εδώ ήρθαμε! έκφραση δυσαρέσκειας ή αμηχανίας, όταν μας παρουσιάζεται κάποιος ανεπιθύμητος ή κάποια απρόσμενη δυσκολία. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *οπ* ή το *όπα*·

- είχαμε πορδές σακιά, μας ήρθανε κι απ' τα χωριά, βλ. λ. πορδή·

- έτσι μου 'ρθε, βλ. λ. έτσι·

- έφυγε από κει που 'ρθε, βλ. λ. [εκεί](#)·

- έχω έρθει, (στη νεοαργκό) νιώθω πολύ καλά: «τώρα που ήπιαμε κάνα δυο ποτηράκι κι έχω έρθει, μπορούμε να κουβεντιάσουμε το θέμα που σε απασχολεί»·

- η δουλειά να σου 'ρθει δεξιά ή οι δουλειές να σου 'ρθουν δεξιά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- ήρθα κι έγινα, έφτασα στο σημείο, κατέληξα: «όλο το καλοκαίρι μπάνιο κι ηλιοθεραπεία, ήρθα κι έγινα αράπης || κάθε βράδυ ουισκάκια στο μπαράκι, ήρθα κι έγινα αλκοολικός»·

- ήρθα με αγαθή διάθεση ή ήρθα με αγαθές διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#)·

- ήρθα με αγαθή πρόθεση ή ήρθα με αγαθές προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#)·

- ήρθα με καλή διάθεση ή ήρθα με καλές διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).
- ήρθα με καλή πρόθεση ή ήρθα με καλές προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).
- ήρθα μούρη με μούρη (με κάποιον), βλ. λ. [μούρη](#).
- ήρθα μύτη με μύτη (με κάποιον), βλ. λ. μύτη.
- ήρθα να πάρω τα χαλιά, βλ. λ. [χαλί](#).
- ήρθα ξυρισμένος κι έφυγα με γένια, βλ. λ. [γένια](#).
- ήρθα πρόσωπο με πρόσωπο (με κάποιον), βλ. λ. [πρόσωπο](#).
- ήρθα τούμπα, (για οδηγούς αυτοκινήτων), βλ. λ. [τούμπα](#).
- ήρθαμε και γίναμε, φτάσαμε στο σημείο, καταλήξαμε: «κέρνα ο ένας κέρνα ο άλλος, σε λίγο ήρθαμε και γίναμε φέσι».
- ήρθαμε σε συμφωνία, βλ. λ. συμφωνία.
- ήρθαν άλλες εποχές, βλ. λ. εποχή.
- ήρθαν άλλοι καιροί, βλ. λ. [καιρός](#).
- ήρθαν πιο κοντά ο ένας στον άλλον, βλ. λ. κοντά.
- ήρθαν στα μαχαίρια, βλ. λ. [μαχαίρι](#).
- ήρθαν τ' άγρια να διώξουν τα ήμερα, βλ. λ. άγριος.
- ήρθαν τα μαντάτα σου, βλ. λ. μαντάτο.
- ήρθαν τα πρωτοβρόχια, βλ. λ. [πρωτοβρόχια](#).
- ήρθαν τα χαμπέρια σου, βλ. λ. χαμπέρι.
- ήρθε απ' αλλού, βλ. λ. αλλού.
- ήρθε απ' τον Άρη, βλ. φρ. ήρθε από άλλον πλανήτη, λ. πλανήτης.
- ήρθε άπατος, βλ. λ. άπατος.
- ήρθε από πίσω, βλ. λ. πίσω.
- ήρθε η βασιλεία του, βλ. λ. βασιλεία.
- ήρθε η δωδεκάτη (ενν. ώρα), βλ. λ. [δωδεκάτη](#).
- ήρθε η καρδιά μου στη θέση της, βλ. λ. [καρδιά](#).
- ήρθε η καρδιά μου στον τόπο της, βλ. λ. [καρδιά](#).
- ήρθε η κουβέντα και..., βλ. λ. κουβέντα.

- ήρθε η μεγάλη ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε η σειρά μου (σου, του, της κ.λπ.), βλ. λ. [σειρά](#).
- ήρθε η ψυχή μου στη θέση της, βλ. λ. [ψυχή](#).
- ήρθε η ψυχή μου στον τόπο της, βλ. λ. [ψυχή](#).
- ήρθε η ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε η ώρα κι η στιγμή, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε η ώρα μου, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε η ώρα της αλήθειας, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε η ώρα της, (για έγκυες γυναίκες) βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε η ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε καρφωτός, βλ. λ. [καρφωτός](#).
- ήρθε κι έγινε, κατέληξε: «έτρωγε τόσο πολύ τον τελευταίο καιρό, που ήρθε κι έγινε σαν βόδι!».
- ήρθε κι έδεσε, **α.** (για καλό ή για κακό), ταίριαξε, συμπληρώθηκε, ολοκληρώθηκε μια κουβέντα, μια κατάσταση, μια διαδικασία ή ένα γεγονός: «η δουλειά του πήγαινε μια χαρά, του 'πεσαν και κάτι λεφτά στο λαχείο κι ήρθε κι έδεσε || αναποδιά απ' τη μια, αναποδιά απ' την άλλη, του ακύρωσαν και μια μεγάλη παραγγελία κι ήρθε κι έδεσε». **β.** λέγεται και με ειρωνική διάθεση: «μόλις εμφανίστηκε κι ο άλλος ο χαραμοφάης, ήρθε κι έδεσε η παρέα». Πολλές φορές, στην τελευταία περίπτωση της φρ. προτάσσεται το *μουσου, τώρα μάλιστα*. βλ. και φρ. *έδεσε το γλυκό*, λ. *γλυκό*.
- ήρθε κι έκατσε, βλ. φρ. *ήρθε κι έδεσε*.
- ήρθε μ' άγρια διάθεση ή ήρθε μ' άγριες διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).
- ήρθε μ' άγρια πρόθεση ή ήρθε μ' άγριες προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).
- ήρθε μ' άσχημη διάθεση ή ήρθε μ' άσχημες διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).
- ήρθε μ' άσχημη πρόθεση ή ήρθε μ' άσχημες προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).
- ήρθε μ' έναν αέρα! βλ. λ. [αέρας](#).
- ήρθε με κακή διάθεση ή ήρθε με κακές διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).
- ήρθε με κακή πρόθεση ή ήρθε με κακές προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).
- ήρθε με καλή διάθεση ή ήρθε με καλές διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).
- ήρθε με καλή πρόθεση ή ήρθε με καλές προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).
- ήρθε με κατεβασμένα (κρεμασμένα, πεσμένα, ριγμένα) (τ') αφτιά ή ήρθε με τ' αφτιά κατεβασμένα (κρεμασμένα, πεσμένα, ριγμένα), βλ. λ. [αφτί](#).
- ήρθε με κατεβασμένα (κρεμασμένα, πεσμένα, ριγμένα) (τα) μούτρα ή ήρθε με τα μούτρα κατεβασμένα

(κρεμασμένα, πεσμένα, ριγμένα), βλ. λ. [μούτρο](#).

- ήρθε με κατεβασμένο (κρεμασμένο, πεσμένο, ριγμένο) (το) κεφάλι ή ήρθε με το κεφάλι κατεβασμένο (κρεμασμένο, πεσμένο, ριγμένο), βλ. λ. [κεφάλι](#).

- ήρθε με τ' αφτιά κάτω, βλ. λ. [αφτί](#).

- ήρθε με τα μούτρα κάτω, βλ. λ. [μούτρο](#).

- ήρθε με τα τέσσερα, βλ. λ. [τέσσερα](#).

- ήρθε με το κεφάλι κάτω, βλ. λ. [κεφάλι](#).

- ήρθε με χίλια, βλ. λ. χίλιοι.

- ήρθε μια και καλή, βλ. λ. [καλός](#).

- ήρθε ντανγκ, βλ. λ. [ντανγκ](#).

- ήρθε ο Άι Λιας, μάσε τα δαδιά σ', ήρθε κι ο Σταυρός, κάτσε και πυρώσ', βλ. λ. [δαδί](#).

- ήρθε ο καιρός, βλ. λ. [καιρός](#).

- ήρθε ο κόσμος ανάποδα, βλ. λ. [κόσμος](#).

- ήρθε ο κόσμος τ' απάνω κάτω, βλ. λ. [κόσμος](#).

- ήρθε σ' άσχημη στιγμή, βλ. λ. στιγμή.

- ήρθε σ' άσχημη ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).

- ήρθε σαν γαμπρός, βλ. λ. [γαμπρός](#).

- ήρθε σε δύσκολη στιγμή, βλ. λ. στιγμή.

- ήρθε σε κακή στιγμή, βλ. λ. στιγμή.

- ήρθε σε κακή ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).

- ήρθε σε καλή στιγμή, βλ. λ. στιγμή.

- ήρθε σε καλή ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).

- ήρθε στα γράδα του, (για μηχανήματα), βλ. λ. γράδα.

- ήρθε στην ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#).

- ήρθε στο κουταλάκι του παπά, λ. λ. κουταλάκι.

- ήρθε στο κουτάλι του παπά, βλ. λ. κουτάλι.

- ήρθε στο τσακ, βλ. λ. τσακ.

- ήρθε στο τσαφ, βλ. λ. τσαφ.

- ήρθε στο φως, βλ. λ. [φως](#).
- ήρθε τούμπα, (ιδίως για αυτοκίνητο), βλ. λ. [τούμπα](#).
- ήρθε τσακ στην ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε τσαφ στην ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε τσιφ στην ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθε τ' αβγό στον κώλο του, βλ. λ. [αβγό](#).
- ήρθε το μυαλό του στη θέση του, βλ. λ. [μυαλό](#).
- ήρθε το μυαλό στο κεφάλι του ή ήρθε το μυαλό του στο κεφάλι, βλ. λ. κεφάλι.
- ήρθες αργά, βλ. λ. αργά.
- ήρθες και ήρθες ή ήρθες που ήρθες, αφού ήρθες: «ήρθες που ήρθες, γιατί δε μου 'φερνες και το βιβλίο που είχα ξεχάσει στο σπίτι σου;»
- ήρθε(ς) σαν την άνοιξη, βλ. λ. άνοιξη.
- θα έρθω γαμιώντας, βλ. λ. [γαμιώντας](#).
- θα 'ρθεις και θα 'ρθεις ή θα 'ρθεις που θα 'ρθεις, αφού θα έρθεις: «θα 'ρθεις που θα 'ρθεις, δε μου φέρνεις και το πουλόβερ που έχω ξεχάσει στο σπίτι σου;»
- θα μου 'ρθει τρέλα, βλ. λ. [τρέλα](#).
- θα σου 'ρθει από κει που δε το περιμένεις! βλ. λ. περιμένω.
- θα σου 'ρθει τρέλα, βλ. λ. [τρέλα](#).
- θα τον κάνω να 'ρθει με τα γόνατα ή θα τον κάνω να 'ρθει στα γόνατα, βλ. λ. [γόνατο](#).
- θα τον κάνω να 'ρθει με τα τέσσερα, βλ. λ. [τέσσερα](#).
- θα τον κάνω να 'ρθει μπουσουλώντας, βλ. λ. [κάνω](#).
- ... κι ας μου 'ρθει συγκοπή, βλ. λ. συγκοπή.
- κακό να σου 'ρθει, βλ. λ. [κακός](#).
- καλώς ήρθες! φιλοφρονητική έκφραση, όταν υποδεχόμαστε, ιδίως στο σπίτι μας, κάποιο οικείο ή αγαπημένο μας πρόσωπο. (Λαϊκό τραγούδι: χαρές και πίκρες μας κερνάς ανάμνησες χαρμάνι, το **καλώς ήρθες** κι έχε γεια που λένε στο λιμάνι). (για πολλούς) καλώς ήρθατε! Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το ω ή το βρε επαναλαμβανόμενο.
- κάνω ό,τι μου 'ρθει, βλ. λ. [κάνω](#).
- λέω ό,τι μου 'ρθει, βλ. λ. [λέω](#).
- μια και ήρθες ή μια που ήρθες, βλ. φρ. ήρθες που ήρθες.

- μια και θα 'ρθεις ή μια που θα 'ρθεις, βλ. φρ. θα 'ρθεις και θα 'ρθεις·
- μου 'ρθαν (ενν. τα σκατά μου, τα κατουρλιά μου), ένιωσα την ανάγκη να χέσω, να κατουρήσω: «αμάν, παιδιά, πού είναι η τουαλέτα, γιατί μου 'ρθαν»·
- μου 'ρθε, μου ήρθε ξαφνικά η διάθεση, η επιθυμία: «εκεί που καθόμουν ήσυχα κι έβλεπα τηλεόραση, μου 'ρθε να πιω ένα ουισκάκι και πήγα στο μπαράκι της γειτονιάς μου || με τις βλακειές που έλεγε μου 'ρθε να τον διαβολοστείλω»·
- μου 'ρθε (ενν. η κλανιά, η πορδή), ένιωσα την ανάγκη να κλάσω: «αφού μου 'ρθε, ρε παιδιά, τι να 'κανα, να 'σκαζα;»·
- μου 'ρθε αλφάδι, βλ. λ. αλφάδι·
- μου 'ρθε αντράλα, βλ. λ. [αντράλα](#)·
- μου 'ρθε από κει που δε το περίμενα, βλ. λ. περιμένω·
- μου 'ρθε αποπληξία, βλ. λ. αποπληξία·
- μου 'ρθε βαρύ, βλ. λ. [βαρύς](#)·
- μου 'ρθε βούτυρο στο ψωμί, βλ. λ. βούτυρο·
- μου 'ρθε γάντι, βλ. λ. γάντι·
- μου 'ρθε γλύκισμα, βλ. λ. γλύκισμα·
- μου 'ρθε η ιδέα να..., βλ. λ. ιδέα·
- μου 'ρθε καϊμάκι, βλ. λ. καϊμάκι·
- μου 'ρθε καλούπι, βλ. λ. καλούπι·
- μου 'ρθε καπάκι, βλ. λ. καπάκι·
- μου 'ρθε κατακέφαλα, βλ. λ. [κατακέφαλα](#)·
- μου 'ρθε καταπέλτης, βλ. λ. [καταπέλτης](#)·
- μου 'ρθε κεραμίδα στο κεφάλι, βλ. λ. [κεραμίδα](#)·
- μου 'ρθε κεραυνός στο κεφάλι, βλ. λ. κεραυνός·
- μου 'ρθε κόλπος, βλ. λ. [κόλπος](#)²·
- μου 'ρθε κουστόμι, βλ. λ. κουστόμι·
- μου 'ρθε κουτί, βλ. λ. κουτί·
- μου 'ρθε κουφέτο, βλ. λ. κουφέτο·
- μου 'ρθε λαχείο, βλ. λ. λαχείο·
- μου 'ρθε λουκουμάς, βλ. λ. λουκουμάς·

- μου 'ρθε λουκούμι, βλ. λ. λουκούμι·
- μου 'ρθε μεζές, βλ. λ. μεζές·
- μου 'ρθε μια ιδέα, βλ. λ. ιδέα·
- μου 'ρθε μπαλτάς, βλ. λ. [μπαλτάς](#)·
- μου 'ρθε μπισκοτολούκουμο, βλ. λ. [μπισκοτολούκουμο](#)·
- μου 'ρθε ο κούκος αηδόνι, βλ. λ. [κούκος](#)·
- μου 'ρθε ο ουρανός σφοντύλι, βλ. λ. ουρανός·
- μου 'ρθε στο κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- μου 'ρθε τ' αβγό στον κώλο, βλ. λ. [αβγό](#)·
- μου 'ρθε ταμπλάς, βλ. λ. [ταμπλάς](#)²·
- μου 'ρθε ταμπλάς ή μου 'ρθε ταμπλάς στο κεφάλι, βλ. λ. [ταμπλάς](#)¹·
- μου 'ρθε το φλας (το φλασάκι), βλ. λ. φλας·
- μου 'ρθε το χοντρό μου, βλ. λ. χοντρός·
- μου 'ρθε το ψιλό μου, βλ. λ. ψιλός·
- μου 'ρθε φλασιά, βλ. λ. [φλασιά](#)·
- να πάει από κει που ήρθε! βλ. λ. [εκεί](#)·
- να σου 'ρθει ζάλη! βλ. λ. ζάλη·
- να του 'ρθει; (ενν. η καρπαζιά, η σφαλιάρα, ο φούσκος), ερώτηση στην ομήγυρη, αν συμφωνεί για ομαδική χειροδικία εναντίον κάποιου, που λέει ανοησίες, ασύστατα πράγματα ή που τερατολογεί. Συνήθως, κάποια στιγμή ένα άτομο από την παρέα, που υποτίθεται ότι δεν μπορεί να ανεχτεί άλλο αυτά που λέει ο ομιλητής, αναφωνεί: να του 'ρθει; Κατά κανόνα, η ομήγυρη επιδοκιμάζοντάς τον με αλλεπάλληλα να του 'ρθει! να του 'ρθει! ρίχνει βροχή τις καρπαζιές στον ομιλητή, ο οποίος, όπως είναι φυσικό, αφήνει τις ανοησίες που λέει και προσπαθεί να καλυφθεί, να γλιτώσει. Συνών. ν' ακουστεί; / να βροντήξει; / να πέσει(;)·
- ο κόσμος ήρθε τα πάνω κάτω, βλ. λ. [κόσμος](#)·
- όπως και να 'ρθουν τα πράγματα, βλ. λ. πράγμα·
- όσα έρθουν κι όσα πάνε, έλλειψη ενδιαφέροντος για την εξέλιξη μιας υπόθεσης ή μιας κατάστασης: «εγώ θα κάνω αυτό που αποφάσισα να κάνω κι όσα έρθουν κι όσα πάνε». (Τραγούδι: τράβα μπρος **κι όσα έρθουν κι όσα πάνε**, τράβα μπρος και του κεφαλιού σου κάνε)·
- όταν έρθει η ώρα, βλ. λ. [ώρα](#)·
- πήγα κι ήρθα, βλ. λ. πάω·
- πήγε από κει που 'ρθε, βλ. λ. [εκεί](#)·

- πήγε για μαμή κι ήρθε στα βαφτίσια, βλ. λ. [μαμή](#).
- ποιος ήρθε; (στη νεοαργκό) ειρωνική απάντηση σε κάποιον που μας ζητάει παράξενα πράγματα ή κάτι που δεν είμαστε διατεθειμένοι να του δώσουμε: «σε παρακαλώ, μπορείς να μου δανείσεις αυτή τη στιγμή εκατό χιλιάδικα; -Ποιος ήρθε;». Συνών. με ζήτησε κανείς; / τι ώρα είναι(;)·
- τα 'χαμε χύμα, μας ήρθαν και τσουβαλάτα, βλ. λ. [χύμα](#).
- της ήρθαν τα αίματα, (για γυναίκες) βλ. λ. [αίμα](#).
- τι σου 'ρθε και... ή τι σου 'ρθε να..., έκφραση απορίας σε κάποιον που ενήργησε ξαφνικά με τρόπο που δε μας έχει συνηθίσει: «τι σου 'ρθε και τον έδειρες στα καλά καθούμενα τον άνθρωπο! || τι σου 'ρθε κι έβαλες ξαφνικά τις φωνές; || τι σου 'ρθε να φύγουμε χωρίς να θέλεις να πληρώσουμε; || τι σου 'ρθε ν' αγοράσεις τόσο ακριβό αυτοκίνητο;»·
- τον έστειλα από κει που 'ρθε, βλ. λ. στέλνω·
- του 'ρθε κόλπος, βλ. λ. [κόλπος](#)².
- του 'ρθε τ' αβγό στον κώλο, βλ. λ. [αβγό](#).
- του 'ρθε ταμπλάς, βλ. λ. [ταμπλάς](#)².
- τρομάρα να σου 'ρθει! βλ. λ. τρομάρα·
- τώρα μου (σου, του, κ.λ.π.) 'ρθε, τώρα αποφάσισα ή συνειδητοποίησα μια διάθεσή μου, τώρα σκέφτηκα κάτι: «τώρα που σου 'ρθε να πάμε βόλτα μου 'φυγε εμένα || αφού τώρα μου 'ρθε, τώρα το 'πα»·
- ψωμί δεν είχαμε, τυρί μας ήρθε, βλ. λ. [τυρί](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας